

Františkovo slovo

č.222

Putovat znamená věřit Pánu, že přichází

Postoj milosrdenství k tyranům je prorocké poselství

Evropa je napadána ideologiemi, které nemají evropský původ

Křesťanství přináší lék na osamocenost srdce

Svatý otec: povolání není nějaké intelektuální přesvědčení

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Putovat znamená věřit Pánu, že přichází

Mám radost a děkuji Bohu, že jsem dnes s vámi, drazí bratři a sestry, v této oblíbené mariánské svatyni, bohaté dějinami a vírou, kam se jako děti přicházíme setkat s naší Matkou a uznat, že jsme bratři. Svatyně jsou takřka svátostným místem polní nemocnice církve, střeží paměť věřícího lidu, který uprostřed svých soužení neúnavně přichází čerpat živou vodu a osvěžovat naději. Jsou místem svátků a bohoslužeb, slz i proseb. Přicházíme k nohám Matky bez přílišných slov, abychom ji na sebe nechali hledět, a Ona nás svým pohledem přivedla k Tomu, který »je Cesta, Pravda a Život« (14,6).

Nepočínáme si přitom ledajak, jsme poutníci. Každý rok se tady, v sobotu před Letnicemi, scházíte na pouť, abyste splnili slib svých předků, posílili víru v Boha a úctu k Madoně, znázorněné monumentální dřevěnou sochou. Tato výroční pouť je součástí transylvánského dědictví, ale ctí zároveň rumunskou i maďarskou náboženskou tradici, účastní se jí také věřící jiných vyznání, je symbolem dialogu, jednoty a bratrství i apelem obnoveného svědectví víry, učiněné životem, a života, učiněného nadějí. Putovat znamená vědět, že přicházíme domů jako lid. Vědět, že jsme si vědomi toho, že jsme lidem. Lidem, jehož bohatstvím jsou tisíce tváře, kultury, jazyky a tradice; svatým věřícím lidem Božím, putujícím spolu s Matkou a opěvující Pánovo milosrdenství. Jestliže se Maria v Káni Galilejské přimluvila u Ježíše, aby vykonal první zázrak, nyní bdí a přimlouvá se v každé svatyni nejenom u svého Syna, ale také u každého z nás, abychom si nenechali odcizit bratrství těmi hlasy a rány, vyvolávajícími rozdělení a štěpení. Komplikované a smutné zážitky z minulosti netřeba zapomínat či popírat, ale nemohou být ani překážkou či argumentem, bránícím kýženému bratrskému soužití.

Putovat znamená zaslechnout povolání a pobídku *jít společně* a **prosit Pána o milost proměnit starou i nynější zášť a nedůvěru v nové příležitosti ke společenství**; znamená odpoutat se od svých jistot a pohodlností a hledat novou zemi, kterou nám chce darovat Pán. Pouť je výzva objevit a sdílet ducha společného života, nemít strach se stýkat, setkávat a pomáhat si. Putovat znamená mít podíl na onom poněkud chaotickém proudu, který se může proměnit na opravdovou zkušenost bratrství a neustále solidární karavanu budující dějiny (srov. *Evangelii gaudium*. 87). Putovat znamená vidět nejenom to, co by mohlo být (a nebylo), ale spíše všechno to, co nás očekává a co nelze dále odkládat. Putovat znamená věřit Pánu, že přichází a je mezi námi, podchycuje a stimuluje solidaritu, bratrství a touhu po dobru, pravdě a spravedlnosti (srov. *tamt.*, 71). Je to závazek k boji, aby se ti, kdo zůstali včera vzadu, zítra stali aktéry, a aktéři dneška se zítra neocitli vzadu. To, bratři a sestry, vyžaduje rukodělnou práci společně spřádající budoucnost. Jsme proto tady, abychom řekli společně: Matko, nauč nás sešívat budoucnost.

Pouť do této svatyně obrací náš pohled k Marii a k tajemství Božího vyvolení. Ona, dívka z Nazareta, nepatrné galilejské lokality na periferii římského impéria i na periferii Izraele, svým přítakáním dokázala otevřít cestu překypující laskavosti (srov. *tamt.* 88). Tajemné vyvolení Bohem, který hledí na slabé, aby zmátl mocné, podněcuje a povzbuzuje také nás, abychom jakom ona, Maria, přisvědčili a vydali se stezkami smíření.

Bratři a sestry, nezapomínejme, že **ten, kdo riskuje, není zklamán Pánem**. Jděme, společně putujme a ponechme na evangelium, ať prokvasí všechno a daruje našim národům radost ze spásy.

Postoj milosrdenství k tyranům je prorocké poselství

Homilie papeže při beatifikaci sedmi mučedníků komunistického útlaku 2. června, Blaj - Rumunsko

»Mistře, kdo zhřešil: on sám, nebo jeho rodiče, že se narodil slepý?« (Jan 9,2). Tato otázka, kterou učedníci položili Ježíšovi, vyvolá sérii hnutí a činů, které se vinou celým evangeliem a demaskují a ozřejmují to, čím je ve skutečnosti zaslepeno lidské srdce.

Ježíš i jeho učedníci spatří člověka, který je od narození slepý, dovede jej rozpoznat a postavit do středu. Prohlásí, že jeho slepota není způsobena hříchem, smísí prach země se svojí slinou a potře mu

tím blátem oči; potom mu řekne, aby se šel umýt v rybníku Siloe. Jakmile se slepec umyl, navrátil se mu zrak. Stojí za zmínku, že samotnému zázraku jsou věnovány sotva dva verše a v ostatních se pozornost obrací nikoli k uzdravenému slepci, nýbrž k diskusi, kterou to vyvolalo. Zdá se, že jeho život a zejména uzdravení se stává banální historkou, tématem k diskusi, jakož i pobouřením a potíží. Uzdravený slepec je nejprve dotazován udiveným zástupcem a potom farizeji, kteří se ptají také jeho rodičů. Zpochybňují identitu uzdraveného člověka, potom popírají Boží zásah pod záminkou, že Bůh je v sobotu nečinný; pochybují dokonce i tom, že se onen člověk narodil slepý.

Celá tato scéna a diskuse ukazují, **jak obtížné je chápat Ježíšovy činy a priority, v nichž klade do středu někoho, kdo byl na periferii, zvláště má-li se za to, že prvenství náleží „sobotě“ a nikoli Otcově lásce**, která chce zachránit všechny lidi (1 *Tim* 2,4). Slepec musel žít nejenom se svojí slepotou, ale také s tou, která jej obklopovala. Tou je rezistence a nevraživost, jež vznikají v lidském srdci, kladou-li se do středu namísto lidí soukromé zájmy, nálepky, teorie, abstrakce a ideologie, které, kudy projdou, nezpůsobí nic jiného než, že oslepí všechno a všechny. Pánova logika je však jiná a namísto toho, aby se ukrývala do ideologické nečinnosti či abstrakce, hledá člověka a jeho tvář, jeho rány a jeho životní příběh. Jde mu vstříc a nenechává se podvést řečmi neschopnými upřednostnit a klást do středu to, co je opravdu důležité.

Tyto kraje dobře znají utrpení lidu pod tíží ideologie či režimu, které jsou silnější než život a jsou ukládány jako normy života a víry lidí; jsou-li schopnost rozhodování, svoboda a prostor pro kreativitu redukovány, ba odstraňovány (srov. *Laudato si´*, 108). Bratři a sestry, trpěli jste řečmi a skutky, založenými na diskreditaci, která vyháňá a deptá toho, kdo se nemůže bránit, a umlčuje projevy nesouhlasu. Pomysleme zejména na sedm řecko-katolických biskupů, které jsem měl to potěšení beatifikovat. Tváří v tvář krutému režimnímu útisku, prokázali příkladnou víru a lásku ke svému lidu. S velkou odvahou a vnitřní silou přijali tvrdý žalář a trýznění všeho druhu jen proto, aby nezapřeli příslušnost ke svojí milované církvi. Tito pastýři, mučedníci víry, získali a předali rumunskému lidu drahocenný poklad, který můžeme shrnout dvěma slovy: *svoboda* a *milosrdenství*.

Uvažují-li o svobodě, nemohu si nevšimnout, že tuto božskou liturgii sloužíme na „Náměstí svobody“. Toto příznačné místo odkazuje k jednotě vašeho lidu, uskutečněné v různosti náboženských projevů, což představuje duchovní odkaz, obohacující a charakterizující rumunskou národní kulturu a identitu. Noví blahoslavení trpěli a obětovali svůj život v odporu k nesvobodomyšlnému ideologickému systému popírajícímu základní práva člověka. V oné tristní době byl život katolického společenství vystaven tvrdé zkoušce diktátorského a ateistického režimu. Všichni biskupové a mnozí věřící katolické církve byzantského i římského ritu byli pronásledováni a vězněni.

Dalším rysem duchovního odkazu nových blahoslavených je *milosrdenství*. Houževnaté vyznání věrnosti Kristu v nich bylo provázáno ochotou k mučednictví, takže svoje pronásledovatele nezahrnovali nenávidnými slovy, nýbrž bytostnou mírností. Výmluvné je **prohlášení, které ve vězení učinil biskup Iuliu Hossu: „Bůh nás poslal do těchto temnot utrpení rozdávat odpuštění a modlit se za obrácení všech.“** Tato slova jsou symbolem i syntézou postoje, kterým tito blahoslavení v době zkoušky poskytovali oporu svému lidu, který bez ústupků a překrucování nadále vyznával víru. Tento postoj *milosrdenství* k tyranům je prorockým poselstvím, neboť je dnes předkládán všem jako výzva přemáhat zášť činorodou láskou a odpuštěním v důsledném a odvážném životě křesťanské víry.

Drazí bratři a sestry, také dnes se objevují nové ideologie, které se subtilně vnucují a snaží se vykořenit náš lid z jeho nejbohatších kulturních a náboženských tradic. Ideologické kolonizace, které pohrdají člověkem, životem, manželstvím a rodinou (srov. *Amoris laetitia*, 40), poškozují odcizujícími návrhy, stejně ateistickými jako ty minulé, zejména naši mladou generaci a děti, kterým odebírají kořeny, ze kterých vyrůstají (*Christus vivit*, 78); všechno, co neslouží soukromým bezprostředním zájmům, činí irrelevantním a vedou lidi k tomu, aby druhé lidi používali a zacházeli s nimi jako s předměty (srov. *Laudato si´*, 123-124). Některé hlasy rozsévají strach a rozdělení, snaží se škrtnout a pohřbit ten nejcennější odkaz, který se zrodil v těchto zemích. Tím odkazem mám na mysli například Turdský edikt z roku 1568, který jako jeden z prvních v Evropě odmítnul nábožensky motivované násilí a zaručoval náboženskou toleranci.

Neste světlo evangelia svým současníkům a jako tito blahoslavení nadále bojujte proti novým ideologiím, které vznikají. Nyní je na nás, abychom bojovali jako oni tehdy. Buďte svědky *svobody* a *milosrdenství*, nechte převážít bratrství a dialog nad rozděleními, posilujte bratrství krve, jež má svůj původ v období utrpení, ve kterém křesťané, rozdělení v průběhu dějin, objevili svoji

blízkost a solidaritu. Bratři a sestry, kéž vás provází mateřská ochrana Panny Marie, Svatá Bohorodička a přímluva nových blahoslavených.

Evropa je napadána ideologiemi, které nemají evropský původ

V neděli (2.6.) během zpáteční cesty z pastorační návštěvy v Rumunsku se konala na palubě letadla asi půl hodinová tisková konference s papežem Františkem. V jejím úvodu připomněl prozatímní ředitel tiskového střediska Svatého stolce, Alessandro Gisotti, Světový den sdělovacích prostředků, připadající právě na tento den církevního kalendáře (7. neděle velikonoční), na což navázal papež krátkým úvodem.

O mediální komunikaci

Papež: Dobrý večer. Děkuji za váš doprovod a jak řekl Gisotti tento den patří vám a obrací naši mysl k vám. Pracujete v komunikacích a jste – jak řekl Alessandro – pracovníci, ale jste především a měli byste být svědkové komunikace. Všeobecně vzato dnes komunikace zaostává. Kupředu jde kontakt. Navazují se kontakty, ale nekomunikuje se. Vy jste svým povoláním svědkové komunikace. Je pravda, že musíte také navazovat kontakty, ale netřeba se zastavit u toho, nýbrž jít dál. Přeji vám, abyste rozvíjeli svoje povolání a dosvědčovali komunikaci, která má v nynější době zapotřebí méně kontaktů a více komunikování. Děkuji vám a blahopřeji k vašemu Dni. Můžete klást otázky.

Rumunsko trpí emigrací

Diana Dumitrescu z rumunské televize TVR: *Svatosti, děkujeme za vaši návštěvu v Rumunsku. Vy víte, že miliony našich krajanů v posledních letech emigrovaly. Co byste vzkázal rodině, která opouští svoje děti kvůli práci v zahraničí, aby jim zajistila lepší život?*

Papež: Především mne to vede k přemýšlení o lásce v rodině, protože rozdělení není nic hezkého. Vždycky se stýská... ale rozdělit se za účelem postarat se o rodinu je skutek lásky. Při včerejší mši jsme v jedné z přímluv slyšeli jednu paní, která pracuje v zahraničí, aby pomáhala rodině. Rozdělení je vždycky bolestné. Proč k tomu však dochází? Není to turistika, je to nutnost. A často ne proto, že nic nenajdeš.. často je to způsobeno světovou politikou, která do toho zasahuje. Znáám historii tvé vlasti po pádu komunismu, kdy mnohé podniky byly zrušeny, aby se otevřely v zahraničí a vydělaly víc. Podnik se zavře a lidi jsou ponecháni na ulici. Je to také nespravedlnost, celosvětová a všeobecná, nedostatek solidarity. Je to trápení. Jak bojovat? Snažit se vytvářet pracovní příležitosti. Není to snadné v nynější situaci světového finančnictví a ekonomiky. Pomyslete, že máte vysokou porodnost, není tu demografická zima, jakou vidíme v Evropě. Je nespravedlivé, že nemáte pracovní příležitosti pro tolik mladých. Doufám tedy ve vyřešení této situace, která nezávisí jenom na Rumunsku, nýbrž na světovém finančním řádu, na konzumistické společnosti, na touze mít víc a víc vydělat... a mnoho lidí zůstává samo. Nevím, mojí odpovědí je výzva na světovou solidaritu v této chvíli, kdy Rumunsko předsedá Evropské unii, aby se k tomu přihlíželo.

O ekumenismu

Cristian Micaci z rumunského Radia Maria: *Svatosti, v těchto dnech se mluvilo o společné cestě. Co byste poradil nám v Rumunsku ohledně vztahů mezi vyznáními, zejména mezi katolickou menšinou a pravoslavnou většinou, a ohledně vztahů mezi etniky a mezi světem politiky a občanskou společností?*

Papež: Obecně vzato bych řekl, že jsou potřeba vztahy podané ruky, vyskytuje-li se konflikt. Vaše rozvíjející se země s vysokou porodností má budoucnost před sebou a nemůže si dovolit vnitřní nepřátele. Vždycky je zapotřebí procesu sblížení mezi různými etniky, náboženskými a zejména křesťanskými vyznáními. To za prvé. Vždycky podat ruku a naslouchat druhému. Pokud jde o pravoslaví, máte velkého patriarchu, muže širokého srdce a velice sečtelého. Zná mystiku pouštních otců, spiritualitu, studoval v Německu, ale je také mužem modlitby. Sblížit se s Danielem je snadné. Vnímám jej jako bratra, a rozmlouvali jsme spolu jako bratři. Já mu neříkám: „Proč vy jste to či ono...“ a on mi neřekne: „Ale proč vy...“ . Jdeme společně! Ideou je vždycky to, že ekumenismus neznamená dojít k výsledku zápasu a diskuse. Ekumenismus je společná cesta. Společná pouť. Společná modlitba. Ekumenismus modlitby. V dějinách máme ekumenismus krve. Když zabíjeli křesťany, neptali se jich:

„Ty jsi pravoslavný? Ty jsi katolík? Luterán? Anglikán?“ Nikoli. Ty jsi křesťan. A byla prolévána krev. Ekumenismus svědectví, ekumenismus modlitby, krve a svědectví. Potom ekumenismus chudých, jak to nazývám, což znamená společná práce na tom, co lze dělat pro nemocné a pro lidi na okraji a v nouzi. Dvacátá pátá kapitola Matoušova evangelia je hezký ekumenický program. Společná cesta už je *jednotou křesťanů*. Nečekat, až se teologové dohodnou na eucharistii. **Eucharistie se koná každý den modlitbou, památkou krve našich mučedníků, prokazováním skutků lásky a tím, že se máme rádi.** Slyšel jsem, že v jednom evropském městě je dobrý vztah mezi katolickým a luteránským arcibiskupem. Jednou měl tamější katolický arcibiskup přijet v neděli do Vatikánu, ale zavola, že dorazí až v pondělí. A když přijel, řekl mi: „Promiň, ale luteránský biskup mi řekl, že musí odjet pryč, a požádal mne, abych místo něho měl bohoslužbu v jeho katedrále. Toto je bratrství. Dosáhnout něčeho takového je velké, ne? Kázal tam tedy katolík. Neslavil eucharistii, ale kázal. Toto je bratrství. Když jsem byl v Buenos Aires, několikrát mne pozvala skotská církev, abych kázal. A šel jsem tam. **Putovat společně je možné. Jednota, bratrství, podaná ruka, dívat se navzájem na sebe v dobrém, neočerňovat druhého. Defekty máme všichni. Kráčíme-li však společně, defekty necháme stranou. Kritizují staří mládenci.**

Ke „společné“ modlitbě Otčenáš v pravoslavné katedrále

Xavier Lenormand z francouzské agentury Média: *Svatosti moje otázka se týká prvního dne návštěvy. V pravoslavné katedrále byl krásný, ale poněkud obtížný moment modlitby Otčenáš. Obtížný proto, že katolíci a pravoslavní byli shromážděni společně, ale nemodlili se společně. Mluvil jste o ekumenismu modlitby. Moje otázka tedy zní: Na co jste myslel, když jste během modlitby Otčenáš v rumunštině, mlčel? Jaké budou další konkrétní kroky na této společné cestě?*

Papež: Prozradím ti, že jsem nezůstal mlčet, ale modlil jsem se Otčenáš italsky. Ty také? Dobře. Viděl jsem, že během modlitby Otčenáše v latině i rumunštině se většina lidí modlila. Lidé zacházejí dál než představení. My představení musíme vytvářet diplomatickou rovnováhu, abychom zajistili společný chod. Existují zvyky, diplomatická pravidla, jež je dobré dodržovat, aby nedošlo ke škodě. Lid se však modlí společně. I my, když jsme sami, se modlíme společně. To je svědectví. Mám zkušenost modlitby s mnoha luteránskými a evangelikálními pastory i pravoslavnými duchovními. Patriarchové jsou otevření. I mezi námi katolíky jsou uzavření lidé, kteří nechtějí a říkají, že pravoslavní jsou schismatici. To jsou staré věci. Pravoslavní jsou křesťané. Existují však katolíci, kteří jsou trochu integralisté, ale musíme je tolerovat a modlit se za ně, aby Pán a Duch svatý trochu obměkčil jejich srdce. Já jsem se tedy modlil oba dva Otčenáše. Neříval jsem se na Daniela, ale myslím, že on také.

O italské politice (Matteo Salvini)

Manuela Tulli z italské agentury ANSA: *V nedávných volbách někteří političtí leadři, jako náš vicepremiér Matteo Salvini, používali během kampaně náboženské symboly. Na předvolebním mítinku jsme viděli růžence, křížky, zasvěcení Mariinu Neposkvrněnému Srdci. Zajímalo by mne, jaký to na vás udělalo dojem, a také zda je pravda, jak říkají některé indiskrétní hlasy, že se s naším vicepremiérem nechcete setkat?*

Papež: Začnu tou druhou otázkou. Neslyšel jsem o tom, že by někdo z [italské] vlády, kromě premiéra žádal o audienci. Nikdo. O audienci se žádá přes státní sekretariát. Premiér Conte o ni požádal, a uskutečnila se podle protokolu. S premiérem byla hezká audience, asi hodinová nebo možná delší. Je to inteligentní člověk, profesor, který ví, o čem mluví. Od vicepremiéra či dalších ministrů jsem žádnou žádost o audienci nedostal. Přijal jsem prezidenta republiky. A pokud jde tady o ty věci, již mnohokrát jsem přiznal, že noviny čtu jenom dvoje. Tedy stranický list, tzn. *L'Osservatore Romano* – ten čtu a bylo by hezké, kdybyste jej četli také, protože tam jsou velmi zajímavé interpretační klíče. A je tam také to, co říkám já. Tedy stranický list a potom *Il Messaggero*, který se mi líbí, protože má velké titulky. Prolistuji ho a občas se u něčeho zastavím. Nezajímá mě se o propagandistické zprávy o tom, jak si před volbami počíná ta či ona strana. Opravdu, já - a to je třetí prvek - přiznávám, že jsem ignorant a nerozumím italské politice. Je pravda, musím se o ni zajímat, ale nechápu ji. Říci bez informací nějaký názor o postojích nějaké předvolební kampaně některé ze stran by bylo z mé strany nerozvážené. Modlím se za všechny, aby Itálie šla kupředu, aby byli Italové jednotní a věrní svému nasazení. I já jsem Ital, protože jsem potomkem italských emigrantů. Pokrevně jsem Ital. Všichni moji bratři mají italské občanství. Já jsem ho nechtěl, protože v roce, kdy se dalo získat, jsem byl biskupem a já jsem si řekl, že biskup nemá mít vlast. A proto jsem nechtěl občanství. V politice mnoha zemí se všude vyskytuje choroba korupce. Všude: ne abyste zítra řekli: „Papež řekl, že italská politika je zkorumpovaná.“ Nikoli. Řekl jsem, že kdekoli je jednou z nemocí politiky to, že

skluzává do korupce. Všeobecně. Nedávejte mi tedy, prosím, do úst něco, co jsem neřekl. Jednou jsem slyšel vyprávět o tom, jak vznikají politické dohody. Představte si schůzi devíti podnikatelů u jednoho stolu, jak diskutují o povolení k rozvoji svých podniků a nakonec se po mnoha hodinách, kdy jde jedno kafe za druhým, dohodnou. Potom to dají na papír a přečtou. Během tisku si dají na oslavu whiskey, koluje listina a podepisuje se dohoda. A během toho, jak dohoda koluje, udělám pod stolem já a druhý jinou dohodu. Toto je politická korupce, která se dělá tak trochu všude. Musíme politikům pomáhat, aby byli poctiví, a nedělat kampaň s nepoctivými vlajkami – pomluvami, nactiutrháním a skandály – a často i rozséváním strachu, což je hrozné. Politika a politik nikdy, nikdy nesmí rozsévat strach a nenávisť. Jedině naději. Spravedlivou a náročnou, ale naději. Zemi je třeba vést k naději a nikoli vzbuzovat strach. Nevím, zda jsem odpověděl, ale o podrobnostech v chování politiků nevím.

O emeritním papeži Benediktu XVI. a tradici

Eva Fernández, redaktorka rozhlasové stanice španělských biskupů COPE, *připomněla papežův důraz na vztah mezi mladými lidmi a prarodiči, o němž František mluvil také v Rumunsku během setkání s rodinami: „Vy sice nemáte blízkou rodinu, ale řekl jste, že Benedikt XVI. je jako dědeček, že je to jako mít doma dědečka ...“*

Papež: To je pravda!

Eva Fernández: *Vidíte se s ním jako s dědečkem?*

Papež: Ještě více! Pokaždé, když za ním přijdu na návštěvu, vnímám ho takto. A vezmu ho za ruku a nechám ho mluvit. Mluví málo, mluví zvolna, ale se stejnou hloubkou jako vždycky. Benediktovým problémem jsou totiž kolena, nikoliv hlava! Je velmi duchapřítomný a když ho slyším mluvit, cítím, že mne to posiluje, cítím "mízu" kořenů, která se do mne vlévá a pomáhá mi pokračovat vpřed. Cítím tradici Církve, která není muzejním exponátem. Tradice je jako kořeny, které ti dávají mízu k růstu. Ty se však nestaneš podoben kořenům. Nikoli, budeš růst, strom poroste, přineseš plody a semena se stanou kořeny pro druhé. Tradice církve je v neustálém pohybu. V rozhovoru, který udělal Andrea Mondo pro „*Osservatore*“, se objevuje jedna hezká pasáž, spojená se skladatelem Gustavem Mahlerem. Když přišla řeč na tradice, říkal: „**Tradice je garancí budoucnosti a nikoli strážcem popela. Není muzeem.** Tradice nestřeží popel, nostalgii integralistů vracet se k popelu, nikoliv! **Tradice jsou kořeny, které dovolují stromu růst, kvést a přinášet plody.** A chtěl bych zopakovat úryvek z argentinského básníka, kterého velmi rád cituji: „Všechno, co na stromu rozkvétá, má původ v tom, co má pod zemí.“ V Jasi jsem poukazoval na babičku (s právě narozeným vnoučkem v náručí): bylo to gesto „spojenectví“ a k tomu ty oči... Cítil jsem v té chvíli hluboké dojetí, takže jsem nestihl reagovat a papamobil pokračoval v cestě. Zkrátka byl bych jí mohl pozvat, aby přistoupila blíž, a ukázat její gesto... Řekl jsem v tu chvíli Pánu Ježíši: „Je to škoda, ale ty to dokážeš vyřešit“. A náš šikovný fotograf Francesco si povšiml komunikace probíhající mezi pohledem mým a oné ženy a pořídil fotografii, která už byla publikována. Zahlédl jsem ji dnes odpoledne ve *Vatican Insider*. Toto jsou kořeny, tady nastoupí růst. Nebude stejný jako já, ale já dávám něco ze sebe. Setkání mezi starými a mladými je důležité. Když prarodiče vidí, že mají vnuky, kteří ponese dějiny kupředu, začínají mít přání – když si totiž nic nepřejí, upadají do úzkostí – takto však vidí, že je tu budoucnost! A mladé lidi to povzbuzuje a začínají prorokovat a utvářet dějiny. To je důležité!

O Evropské unii napadané ideologiemi

Lucas Wiegelmann z Herder Korrespondenz: *Svatý otče, v těchto dnech jste mnoho mluvil o bratrství mezi lidmi a o společné cestě. Jsou to věci, o nichž jsme již slyšeli. Vidíme však, že v Evropě narůstá počet těch, kdo si nepřejí bratrství, nýbrž egoismus a izolaci, dávají přednost osamocené cestě. Proč je tomu tak, podle Vás. A co má Evropa dělat, aby se to změnilo?*

Papež: Odpusť, že cituji sám sebe, nejde o marnivost, nýbrž užitečnost. Mluvil jsem o tomto problému ve dvou (třech) promluvách: ve Štrasburku, při přebírání ceny Karla Velikého, a pak v promluvě k hlavám států a vlád v Královském sále (v Apoštolském paláci ve Vatikánu), u příležitosti výročí zakládajících smluv Evropské unie. V těchto promluvách jsem řekl všechno, co si o tom myslím. A byla tu ještě další promluva v Cáchách, které jsou klenotem, vaším německým klenotem. Přečti si je a najdeš odpovědi. Evropa musí vést vzájemný rozhovor. Evropa nemůže konstatovat: „Jsme spojení, řekneme v Bruselu, ať si teď poradí sami, pokračování je na vás!“ Nikoli. Všichni jsme zodpovědní za Evropskou unii! Střídavé předsednictví Evropské unie není kurtoazním gestem, jakobychom tančili menuet – jednou jsi na řadě ty, jednou já. Vůbec ne. Je to symbol zodpovědnosti, kterou každá

jednotlivá země nese vzhledem k Evropě. Pokud si Evropa nebude dobře hledět výzev budoucnosti, uschne. Dovolil jsem si ve Štrasburku říci, že cítím, jak Evropa přestává být „Matkou Evropou“ a stává se „babičkou Evropou“. Zestárla. Přišla o touhu po společné práci. Možná si někdo ve skrytu klade otázku, zda nenadešel konec tohoto sedmdesátiletého dobrodružství. Je zapotřebí vrátit se k duchu otců zakladatelů, znovu se ho chopit! Evropa potřebuje sebe samu, být sama sebou, potřebuje svou identitu a jednotu a tak, za pomoci mnoha nástrojů, nabízených dobrou politikou, překonat rozdělení a hranice. V Evropě vnímáme hranice a to není dobré. Ani kulturní hranice nejsou dobré. Je sice pravda, že každá země má svou vlastní kulturu a musí ji střežit, avšak v mnohostranném duchu. Globalizace je tam, kde jsou respektovány kultury všech, avšak všechny v jednotě. Ať se však Evropa, prosím vás, nenechá přemoci pesimismem a ideologiemi! **Evropa totiž v této chvíli není napadána kanóny nebo bombami, nýbrž ideologiemi. Jsou to ideologie, které nemají evropský původ, přicházejí z venku nebo vznikají evropských skupinkách, které nejsou velké!** Pomyslete na Evropu, rozdělenou a válčící v roce 1914, 1932-33 až do roku 1939, kdy vypukla válka. Nevracejme se prosím k tomu! Poučme se z dějin! Nepadejme do stejné jámy. Jak už jsem vám kdysi vyprávěl, říká se, že jen jediné zvíře spadne dvakrát do stejné jámy - člověk: osel to nikdy neudělá! Nevím, co dalšího bych ti řekl... Přečti si ale promluvu cášského starosty, Bürgermeistersa: Je to klenot!

Alessandro Gisotti: *Děkujeme, Svatý otče. Děkujeme za vaši ochotu po třech velmi náročných dnech a také po pěti cestách, které v této první části roku následovaly v rychlém sledu jedna po druhé a byly tolik bohaté na nejrůznější okamžiky a setkání.*

Rumunská krajina je nádherná

Papež: A nyní ještě dvě věci: kvůli počasí jsem byl včera nucen absolvovat 2 hodiny a 40 minut cesty autem. Byla to Boží milost! Projížděl jsem překrásnou krajinou, jakou jsem nikdy dříve neviděl. Projel jsem celou Transylvánii. Je to nádhra! Nikdy jsem neviděl něco podobného. A dnes, na cestě do Blaje, totéž: Bylo to opravdu překrásné! Krajina této země je nádherná. Jsem vděčný také za déšť, který mne donutil cestovat po zemi a nikoli vrtulníkem, mít větší kontakt se skutečností.

A druhá věc: Víím, že někteří z vás jsou věřící, jiní ne tak docela, ale povím to pro věřící: Modlete se za Evropu, za jednotu! Kéž nám Pán dá tuto milost. K nevěřícím chci říci: usilujte o dobrou vůli, chovejte ve svém srdci přání, aby se Evropa vrátila ke snu otců zakladatelů. Děkuji, děkuji mnohokrát. A přeji pěkné zakončení oslav vašeho svátku (Světového dne sdělovacích prostředků – pozn. překl.).

4.6.2019

Křesťanství přináší lék na osamocenosť srdce

Vatikán. Proč naši společnost provází hluboká nejistota a strach, když nikdy v dějinách nebyla zajištěnější, zdravější a bezpečnější? Nový ředitel vatikánského deníku Osservatore Romano vedl rozhovor na toto téma mívící do hlubin smyslu lidské existence s otcem Juliánem Carrónem, profesorem aramejštiny a biblické řečtiny, který stojí od roku 2005 v čele hnutí Comunione e liberazione.

Otázka strachu je zcela zásadně zakořeněna v otázce po smyslu. Dnešní člověk sám sobě nerozumí, nereflektuje dostatečně zásadní skutečnost, že není převoditelný pouze na materiální aspekty, vysvětluje španělský teolog. **Strach totiž v posledku povstává z vykořeněnosti usazené v lidském nitru.** Materiální jistota není dostatečnou odpovědí na hluboké bloudění vlastního já. **Jedinou odpovědí schopnou přemoci tento strach je přítomnost druhého. V člověku se projevuje jako touha být milován,** která je radikálnější a hlubší než jakákoliv její teoretická reflexe. Ukazuje to na příkladu spisovatele Michela Houellebecqa považovaného téměř za symbol současného nihilismu, který ve veřejném listu Bernardu-Henry Lévyemu píše: „Připadá mi trapné přiznat, že stále častěji pociťuji touhu být milován. Přestože mne sebemenší zamyšlení přirozeně pokaždé znovu přesvědčuje o absurditě tohoto snu: život je omezený a odpuštění nemožné. Avšak úvahy s tím nic nezmožily, touha přetrvávala a musím přiznat, že přetrvává dosud“. V jádru problému tedy stojí otázka touhy. Otázka kdo zachrání touhu.

Julián Carrón cituje evangelium „Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši?“ (Mt 16,26). Ježíš se staví čelem k této touze, odhaluje ji v celém jejím dosahu. Jeho otázka z Matoušova evangelia se nemá interpretovat moralistně, je totiž vyjádřením poslední pravdy o

přirozenosti člověka, jeho touhy, žízně, o níž mluví Ježíš se Samaritánkou, hladu a žízně po Blahoslavenstvích. Evropa vyvinula nesmírné úsilí, aby odpověděla na mnohost lidských potřeb, a přece nespokojenost a pocit nenáležitosti narůstá. Čím to je? - ptá se španělský teolog. Problém je v tom, že své úspěchy vydává za poslední odpovědi a nedokáže dohlédnout, že ve skutečnosti jsou předposlední. Samozřejmě, není úkolem Evropy, coby politicko-ekonomické skutečnosti, odpovídat na tento nejzazší nárok. Měla by však rozlišit povahu problému a ponechat prostor pro odpovědi, poznamenává Julián Carrón. Evropa totiž existuje nakolik vytváří a garantuje prostor svobody, v němž se mohou potkávat různé odpovědi. Protože (jak to definitivně potvrdil II. vatikánský koncil) pravdy nelze dosáhnout jinak než ve svobodě. Jde především o prostor, v němž je střežena možnost rozpoznat, co je tím „víc“, jež ustavuje člověka, co nás všechny činí lidskými bytostmi, jakkoli různými a jedinečnými ve své složitosti. V tom spočívá velký přínos křesťanství a dimenze víry.

6.6.2019

Svatý otec: povolání není nějaké intelektuální přesvědčení

Vatikán. Římský biskup přijal účastníky evropského symposia o povoláních k duchovenskému stavu a zasvěcenému životu, navazujícího na loňskou synodu o mládeži, víře a rozlišování povolání, a zejména na vydání postsynodální apoštolské exhortace *Christus vivit*, o níž reflektovali. Přibližně 80 biskupů a kněží, kteří jsou při biskupských konferencích jednotlivých evropských zemí pověřeni touto pastoračí, oslovil papež František. Kromě připraveného textu, kterým jim předal, mimo jiné spatra řekl:

„Když je řeč o povoláních, napadá mne spousta věcí, o kterých by se mohlo mluvit. Chtěl bych však především říci, že pastorační péče o povolání nesmí být proselytismem, přetahováním na způsob náboru »nových členů klubu«. Musí se vždycky řídit tím, co o růstu církve řekl Benedikt XVI. v Aparecidě, že totiž církev přitahuje, nikoli přetahuje.“

Správná pastorače – pokračoval papež - musí vést k dialogu, ve kterém se hledající mladý člověk učí obracet se k Pánu otázkou: Co chceš ode mne?

„Toto je důležité: povolání není intelektuální přesvědčení. Volba povolání se musí zrodit z dialogu s Pánem, ať už jde o jakékoli povolání. Pán dává vnuknutí vydat se určitou cestou. A v tom spočívá krása této pastorače: napomáhat tomuto dialogu. Je jasné, že pokud sami s Pánem nevedeme dialog, je obtížné učit takovému dialogu druhé.“

Pracovat s mladými vyžaduje mnoho trpělivosti a umění naslouchat – řekl dále papež. Rovněž je třeba omládnout, to znamená věnovat mladým čas a naučit se jejich jazyku či spíše způsobu jejich uvažování.

„Někdy mluvíme k mládeži tak, jak jsme zvyklí mluvit k dospělým. Ale jim náš jazyk připadá jako esperanto, a ničemu nerozumějí. Je zapotřebí naučit se jejich jazyku, který je chudý na komunikaci. Oni se umějí kontaktovat, ale neumějí komunikovat. Právě komunikace je tedy výzvou, před níž stojíme, pokud jde o mladé lidi. Je zapotřebí doprovázet je, vést a pomáhat jim, aby skrze setkání s Pánem našli svoji cestu. Mladí lidé jsou různí, ale jsou také stejní, pokud jde o vnitřní neklid, žízeň po velkých věcech a vůli prokazovat dobro. V tom jsou stejní. Jsou různí i stejní.“

Řekl mimo jiné papež František na setkání se zástupci biskupských konferencí evropských zemí, kteří se sjeli do Říma, aby mluvili o pastorači povolání.